

EEA: Slaba kakovost okolja prispeva k 13 odstotkom smrti v EU

Onesnaženje zraka in obremenitev s hrupom, učinki podnebnih sprememb, kot so vročinski vali, ter izpostavljenost nevarnim kemikalijam so pomembni vzroki za zdravstvene težave Evropejcev, izpostavlja Evropska agencija za okolje (EEA). Njena obsežna ocena zdravja in okolja je pokazala, da slaba kakovost okolja prispeva k 13 odstotkom smrti v EU.

Izboljšanje zdravja in dobrega počutja evropskih državljanov je pomembnejše kot kdaj koli prej, pri čemer je pozornost trenutno usmerjena na obravnavanje pandemije covid-19, je zapisala agencija. Kot so dodali, pandemija odlično ponazarja, kako zapletene so povezave med okoljem, našimi socialnimi sistemi in našim zdravjem.

Po podatkih poročila EEA z naslovom Zdravo okolje, zdravo življenje: kako okolje vpliva na zdravje in dobro počutje v Evropi je velik delež bremena bolezni v Evropi še vedno povezan z onesnaževanjem okolja, ki je posledica človeških dejavnosti.

V poročilu, ki se pretežno naslanja na podatke WHO o vzrokih smrti in bolezni, agencija izpostavlja, da je kakovost evropskega okolja ključnega pomena za določanje našega zdravja in dobrega počutja.

Onesnaženost zraka ostaja glavna okoljska grožnja za zdravje v Evropi, saj v EU zaradi onesnaženosti zraka vsako leto prezgodaj umre več kot 400.000 ljudi, izhaja iz poročila. Na drugem mestu je obremenitev s hrupom, ta prispeva k 12.000 prezgodnjim smrtim; sledijo učinki podnebnih sprememb, predvsem vročinski vali.

Breme onesnaženosti in podnebnih sprememb se po Evropi razlikuje, pri čemer obstajajo jasne razlike med državami vzhodne in zahodne Evrope. Na nacionalni ravni je največji delež smrti zaradi okolja v Bosni in Hercegovini (27 odstotkov), najnižji pa na Islandiji in Norveškem (devet odstotkov), izhaja iz poročila.

Socialno prikrajšane skupnosti se običajno borijo zaradi trojnega bremena: revščine, slabe kakovosti okolja in zdravstvenih težav, opozarja EEA. Revnejše skupnosti so pogosto izpostavljene višjim ravnem onesnaženja in hrupa ter višjim temperaturam, medtem ko že obstoječa zdravstvena stanja povečujejo ranljivost za okoljska tveganja za zdravje.

Agencija za okolje trenutno opravlja raziskavo, v kateri proučuje povezave med aktualno pandemijo covid-19 in okoljskimi dejavniki. "Za virus, ki povzroča covid-19, se domneva, da je 'preskočil z ene vrste na drugo', in sicer z živali na ljudi, kar je nepredvidljiva posledica pritiska, ki ga vse večja potrošnja povzroča na naše naravne sisteme. V zvezi z učinkom pandemije na skupnosti zgodnji dokazi kažejo, da sta onesnaženost zraka in revščina morda povezani z večjo smrtnostjo. V skladu z začetno oceno v poročilu so za razjasnitev teh povezav potrebne nadaljnje raziskave," so zapisali.

Zdrava narava je, kot so izpostavili, ključni mehanizem za zagotavljanje javnega zdravja, zmanjšanje bolezni ter spodbujanje zdravja in dobrega počutja. Kakovostne zelene in modre površine na mestnih območjih podpirajo zdravje in

dobro počutje, saj nudijo prostor za telesno dejavnost, sproščanje in socialno vključevanje ter imajo velike prednosti za revne skupnosti.

"Obstaja jasna povezava med stanjem okolja in zdravjem našega prebivalstva. Vsi moramo doumeti, da s skrbjo za naš planet ne bomo le rešili ekosistemov, pač pa tudi življenja, zlasti življenja najranljivejših skupin prebivalstva," je ob objavi ocene dejal komisar za okolje, oceane in ribištvo Virginijus Sinkevičius.

Po njegovih besedah je evropska skupnost zavezana temu pristopu z novo strategijo za biotsko raznovrstnost, z akcijskim načrtom EU za krožno gospodarstvo in drugimi prihodnjimi pobudami pa stopamo proti odpornejši in bolj zdravi Evropi za državljane EU in drugih regij.

Komisarka za zdravje in varnost hrane Stelios Kyriakides je dodala, da je covid-19 še eno opozorilo, ki nas je prisililo, da se jasno zavemo razmerja med našimi ekosistemi in našim zdravjem ter potrebe po tem, da se soočimo z dejstvi - naš način življenja, potrošnje in proizvodnje škoduje podnebnju in negativno vpliva na naše zdravje.

Poročilo EEA je komentiral tudi njen izvršni direktor Hans Bruyninckx in izpostavil potrebo po odločnem ukrepanju za zaščito najranljivejših skupin družbe, saj revščino pogosto spremljajo bivanje v slabih okoljskih pogojih in zdravstvene težave. "Reševanje teh povezav mora biti del celostnega pristopa k bolj vključujoči in trajnostni Evropi," je pozval. Vir: STA, 8. 9. 20